

Hi sānd populi historiis & origine propria neglegit, in earum prorsus obli-
vionem tandem venerat; cū verō eadem
investigandi, & scriptis commendandi stu-
dio teneri coepérunt, in crassos errores pro-
lapsi sunt; & levibus quibusdam confusa
incertaque, quam servaverant, tradicio-
nis vestigia ducti & nobis inane fabulas
transmisere.

Galli, Germani, aliique populi suorum Deorum, Semideorum, Herorum, & Regum genealogias, & Religionis ritus memoriae mandantes, Annalium & Scripturarum defectum suppletum iri putarunt; ve-
rū oblivionis periculo, memoria variacionibus, vicibus ex hominum morte,
bellis, caterisque eventibus, quibus hu-
mana necessariō sunt obnoxia, consequen-
tibus, nonnisi imperfecte occurruunt. Illud
itaque experientia compertum, ea omnia, quea Drūda & Bardi vel suę vel
alumorum memoria commiserunt, obli-
vione tandem ita deleta esse, ut eorum
nihil ad nos usque pervenerit.

Patet ex
Cafare, Hel-
vetios Gracis
characteribus
usos, cū in
eorum castris
exercitus Hel-
vetici censum
Gracis literis
scriptum, sed
fortasse Galli-
co sermone
invenerit. l.1.
e.29. in castris
Helvetiorum
tabula reperta
sunt, literis
Gracis confe-
cta. &c. Alibi
tamen Cafar
Q. Ciceroni
Grēcē se
scripsisse nar-
rat, ne inter-
cepta Epistola
Romano-
rum consilia
ab hostibus
cognosceretur.
l.5. Quæ
duo loca con-
ciliari ne-
queunt, nisi
dicamus,
Gallos Massiliæ, ac Medi-
terraneo pro-
ximos Gracis
characteribus
usos, non
item remotiores.
l.6. nar-
rat, Druidas
in rebus pu-
blicis, pri-
vatisque ra-
tionibus Gre-
cis literis
usos. Cū in
reliquis rebus
publicis pri-
vatisque ra-
tionibus Gre-
cis literis
utantur.

Graci & literas & scribendi artem à
Phœnicibus accepero (k), de qua se à Ca-
dmo eruditos serunt; eos verō scribendi
consuetudine nonnisi sēd usus scimus.

Homerum Poema suum minime scriptis-
se, sed tantum memoriam suggerente per
partes cecinisse, quod deinde Rapsodi, seu
Cantores memoriae commissum referrent,
postremo scriptis fuisse commendatum, Jo-
sephus testatur (l). Vetusores Gracia
Historicos Perfarum adversus Gracos bel-
lum parūm prætergredi constat. S. Cle-
mens Alexandrinus primum Greccorum Scri-
ptorem Anaxagoram tuerit (m); Themisti-
cius Anaximenes statuit (n), ante quem, subdit,
Libros scribere probro ducebatur.
Plinius (*) Cadum Milesum Gracorum
historias primò scribere aggressum de-
fendit. Fabius & Poesi diu ante quām
Historiæ & Philosophiæ, juxta Strabonem,
(o) cultus adhuc. Piores Historici, ut
populo commentis assueto pergratas histo-
rias reddenter, eas fabulis interseruere.
Quare & Homerus bellum Trojanum fa-
bulis instruxit, & Poëtos voluptate cumu-
avit.

Inter fabulas, quibus vetus historia ob-
ducitur, veritatis quidem vestigia à nobis
detegi, ultrò fatemur. Quot verō præcla-
re gesta Poetarum commentis omnino ob-
niuntur? Ipsas quoque historicas verita-
tes, quas per fabularum velamina prospic-
imus, quoniam lumine distinguemus, nis
Divinae nobis præsto essent Scriptura,
à quibus genere & sine fuso res ex-
hibentur? Eamundem utique auxilio in Sa-
turno Noe, Sem in Plutone, Smi, &
Typhon, & in Neptuno Japhetum di-
gnoscimus. Moyses cum Noe à Cham ejus
filio natu tertio nudum inventum narrat,
Saturni ab Iove mutilati fabule originem
profert. Neptunus Oceani Deus Japhet
populorum, qui Gentium Insulas incole-
runt [p]; patrem designat Per Saturnum
& Rheam, Adam & Eva, seu verū, Noe
cum conjugé inducuntur. Gigantes, qui
Jovi bellum intulerunt, & Cælum aggref-
furi montes montibus imposuerunt, eos exhib-
ent, qui Babelica turri construenda in-
cubuerunt.

Iffidem & Osridem in Ægypto, Vene-
rem & Adonidem in Phœnicia, Cyniram
Adonis patrem ab Apolline victimum, Eu-
ropam raptam, & Andromedam expoli-
tam, & ab interitu vindicatam, fabulas qui-
dem singulas scimus, quæ veris historiis
alludent. Aurea, argentea, & ferrea
ætas, & veterum Gracorum Chaos ab illis
repetuntur historiis, quas à Moysi accep-
imus. Hiricus, qui Jovi & Mercurio
itinerantium specie vagantibus bubulum
tergus obulit, Abrahamum refert, qui
Angelos exceptit, & Deo favente ab uxori
Sara filium suscepit. A Baccho Moyes,
à Mercurio Aaron, Samson ab Hercule
exhibitunt. Ingenio plus nimis valere fe-
tates affectarunt: ænygmatis & subtilita-
tis studiosi nil se prouulisse duebant, nisi
prolata quid mirificum redolerent. A quo
quidem pravo & inani studio Hebraorum
historia evasit incolumis. Nil hac gravius,
nil.

k Ita Tacit.
Lucan. Q.
Car. Plutar.
Plin. Mela,
aliu.

l Joseph. l.1.
contr. Appion.
p.1034. d.

m Clem. Alex.
l.1. Strom.
n Themiſt.
Orat. 20.
* Plin. l.7.
e.56.

o Strabo l.1.
p.18. 19.

p Genes. 10. 5.

De Hebraeorum Historiæ præstantia. 341

nique maturius. Dixerim melius; nil ve-
rius, nil sapientius, nil venerabilius Di-
vino Spiritu, quem primum ejusdem Au-
thorem scimus, cuius sanè virtute suavi-
tas, lumen, & vis per totam undique hi-
storian effluent, atque redundant. Dulciori,
atque præstantiori præ Sacris Authoribus
methodo nemo quidquam recensuit; ne-
que ulla monumenta præ Hebraeorum hi-
storiæ veritatis characteres unquam præ-
tulerunt.

Illud ad nostri Operis scopum spectabat,
ut solos Hebraeos vera priorum facul-
orum historiæ depositarios, nullumque de-
iis certè authoritatis monumentum ab Ægy-
ptiis, Chaldeis, Phœnicibus, Siniis, Gra-
cis, & Romanis produci posse ostende-
remus. Operæ etiam pretium duximus,
Ægyptias, Phœnicias, Assyrias, Sinicas,
Gracas, & Romanas antiquitates perambili-
gas, & maximis implicatas difficultati-
bus exhibere, ut Hebrais partum, his ve-
rō Nationibus nimium affectos ab errore
deduceremus. Inde enim pariter nobis apo-
logiam instituimus, quod de iis populis,
quorum vetustas in dubium revocari ne-
quit, nonnisi perraro in nostris Lucubra-
tionibus meminerimus. Satis de iisdem in
hac Dissertatione produximus, ut quantum
possit necessitas postulare, Lectorēm eru-
diremus, quin narrationes nostras interci-
dere, & molestas eisdem, arduasque dis-
cussions intexere cogeremur. Hæc verō
omnia in Dissertatione in Genesim, & de
magis Orientis Imperis jam adumbravi-
mus.

Qui Mundum initii immunem putant, &
ante Adam homines substitisse, & alias,
præter eas, quas ex historiis novimus,
ætatum, Imperiorum, & Religionum
vices præterisse opinantur, de suis si-
bi cogitationibus plaudunt. Nos validas
ad ea deliramenta probanda ratio-
nes ab ipsis exposicimus. Systemata, hy-
potheses, & æras, inaneque Methodos in-
stituere quis profecto non valeat? Hoc opus,
hic labor est, ut nova systemata per so-
lida argumenta defendantur. In novis in-
venitis, in regionibus recens deteſis, uno
verbo, sic novitatis characteres mundus un-
dique præfert. Firmiora cæteris monumen-
ta, marmora, nummi, ædificia, inscri-
ptiones, singula omnia mundum non diu
antè conditum ostendunt. Artium om-
nium, que humanae opus sunt vitæ, ori-
ginem novimus, eas saltæ non nisi diu
post completas scimus. Mundi & materie
æternitas in utroque systemate, quo Deus
primum omnium Principium vel statuitur,
vel negatur, neque percipi potest, neque
defendi.